

- Monthly stipend – doctoral level: according to the current Hungarian legislation, the monthly amount of scholarship is HUF 140,000 (EUR 390 for the first phase of education (4 semesters) and HUF 180,000 (EUR 500) for the second phase (4 semesters) – for 12 months a year, until completion of studies.
 - Accommodation contribution – free dormitory place or a contribution of HUF 40,000/month to accommodation costs for the whole duration of the scholarship period.
 - Medical insurance – health care services according to the relevant Hungarian legislation.
- <https://stipendiumhungaricum.hu/>

ОСВІТА ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СУБ'ЄКТІВ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

Левкіна Руслана Володимирівна
д.е.н., професор, завідувач кафедри підприємництва,
торгівлі та біржової діяльності
Левкін Артур Володимирович
к.т.н., доцент кафедри технічної кібернетики
Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка
Levkina@3g.ua

У стратегічних тенденціях розвитку і спрямування соціальної складової сталого розвитку акцентується увага на важливості збереження стабільності існуючих суспільних систем, у тому числі, недопущення руйнівних соціальних конфліктів, шляхом справедливого розподілу матеріальних і нематеріальних благ між людьми. У доповіді ПРООН на тему: "Сталий розвиток і рівність можливостей: краще майбутнє для всіх" (2011 р.) визначаються сучасні світові стратегічні тенденції політики сталого розвитку у соціальній сфері й наголошується на нерозривності взаємозв'язку між сталістю й основними питаннями рівності можливостей щодо продуктивної зайнятості, освіти, охорони здоров'я тощо [1].

Соціальні доміанти сталого розвитку пов'язані із одним із найактуальніших завдань сучасності – пошуком інструментарію подолання обмежень так званого суспільства споживання, у якому дедалі більше пригнічується особистість: втрачається раціональність споживчого попиту, відбувається розрив між споживанням і задоволенням реальних потреб людини, формуються "хибні" потреби, визначальним мотивом яких стає неконтрольоване бажання "мати". Культура споживання повинна знайти вираження у недопущенні засмічення природного середовища, прагненні відмовитись від тих видів транспортних засобів і побутових матеріалів, що істотно забруднюють навколишнє природне середовище.

Як відомо, чинниками, що забезпечують формування стійкого економічного розвитку, є наявність потужного середнього класу та високий рівень громадянської самоорганізації. Останній чинник характеризується здатністю громадян формувати самоврядні асоціації для реалізації суспільно значущих цілей.

Значна увага, на наш погляд, повинна приділятися освіті. Саме освіта у сучасних умовах активного розвитку суспільства, інтеграційних та глобалізаційних тенденцій є передумовою та, водночас, пріоритетним засобом досягнення мети сталого розвитку. Підвищення інформованості населення та професійна підготовка є процесом, за допомогою якого людина і суспільство можуть розкрити свій потенціал. Освіта має вирішальне значення для забезпечення інформованості з питань екології та етики, формування цінностей і підходів, прищеплення навиків і заохочення поведінки, сумісної зі сталим розвитком.

Сучасною світовою стратегічною тенденцією є становлення динамічної концепції освіти в інтересах сталого розвитку, яка виходить за рамки традиційної екологічної освіти [2]. Сталий розвиток суспільства слід розуміти як безперервний навчальний процес, включаючи розширення знань, формування спеціальних навиків, життєвих позицій і цінностей щодо здорового способу життя в гармонії з природою. Це потребує зміщення акцентів від методів, орієнтованих лише на передачу інформації, до широкого впровадження активних методів навчання, багатостороннього й міждисциплінарного аналізу ситуацій реального життя. Імплементация концепції сталого розвитку відбувається через інтеграцію її в усі освітні компоненти, а також організацію вибіркових освітніх програм.

Наразі проблема підвищення ефективності та конкурентоспроможності аграрних підприємств пов'язана із забезпеченням висококваліфікованими фахівцями, які навчалися за певним рівнем вищої освіти та освітньою програмою, а підготовлені до вирішення нових нетрадиційних завдань, що неодмінно виникають протягом тривалого часу при функціонуванні підприємств [3]. Так, наприклад, для фахівців з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності інтегральною компетентністю є здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької, торговельної та біржової діяльності, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов. Актуальними є базові компетентності по критичному осмисленні теоретичних засад підприємництва і торгівлі та здатність обирати та використовувати відповідні методи, інноваційні підходи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких структур. Крім цього, важливу роль відіграють, так звані *soft-skills*, вміння і навички щодо співпраці у команді, міжособистісної взаємодії у досягненні професійних цілей. Важливою здатністю діяти соціально відповідально на основі етичних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства та ініціювання і реалізації заходів у сфері збереження навколишнього природного середовища та інші.

Для цього повинна бути сформована зрозуміла система пошуку, отримання, аналізу, засвоєння, систематизації знань, набутих у процесі життєдіяльності. Це дає можливість використовувати таку систему у будь-якій конкретній галузі знань, практики, тощо та має за своїм змістом (властивостями, характером) всі ознаки комплексності [4].

Забезпечення стійкого розвитку вітчизняних аграрних підприємств та формування їх конкурентоспроможності, на нашу думку, залежить від рівня вищої освіти фахівців, що працюють на ньому та його мотивації, що спонукає до отримання необхідних знань у процесі навчання.

Домінуючою світовою тенденцією останніх десятиліть є підвищення комфорту людського існування. Виходячи з мети сталого розвитку – покращення якості життя відповідно до можливостей оточуючих екологічних систем – високі стандарти життєдіяльності населення повинні поєднуватися з його ставленням до довкілля як до безпосереднього продовження середовища власного помешкання. У свою чергу, зазначені фактори входять до переліку десяти головних причин захворюваності у світі.

Стратегічні тенденції становлення сталого розвитку визначаються в цілому орієнтацією на людину, створення гуманістичного та соціально спрямованого типу відносин з пріоритетом духовних цінностей над матеріальними, за якого головними чинниками якості життя є не тільки і не стільки матеріально-побутові умови та особисте споживання, скільки культура буття загалом, самобутність людини, її духовний і фізичний розвиток тощо.

Література:

1. Samuelson P. Dynamic process analysis / Samuelson P. // A survey of Contemporary Economics. Vol. 1. Philadelphia, 1944, pp. 261-275.

2. Левкіна Р.В. Екологічна парадигма сучасної аграрної освіти / Р.В. Левкіна, А.В. Левкін // Освіта аграрна. – Інформаційний вісник. – Вип. 10 (39). – 2011. – С. 5.
3. Левкіна Р.В. Якісні знання як фактор конкурентоспроможності аграрних підприємств / Інноваційно-технологічні аспекти формування сучасного конкурентоспроможного АПК України: Кол. монографія [За ред. Ю.О. Нестерчук] / Р.В. Левкіна, А.В. Левкін, В.І. Жила. — Умань: «Візаві», 2013. — С. 159-170.
4. Скобло Ю.С. Пошук знань. Частина 1 / Скобло Ю.С., Мазоренко Д.І., Тіщенко Л.М., Скобло Н.Ю./ . – Х.: Майдан, 2010. – 272 с.

ОЦІНКА МОЖЛИВІСТІ ВИКОРИСТАННЯ SMART ПІДХОДІВ ФОРМУВАННЯ ЗАДАЧ ПРИ РОЗРОБЦІ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ

Тимчук Віктор Михайлович

к.с.-г.н., старший науковий співробітник

Халін Сергій Федосійович

к.с.-г.н., завідувач кафедри агрономії і лісівництва

Осипова Людмила Сергіївна

к.с.-г.н., доцент

Луганський національний аграрний університет

E-mail: fac.agrobud@lgnau.edu.ua

Ефективна реалізація конкурентного потенціалу України є неможливою, насамперед, без системної реалізації конкурентоздатності в сільськогосподарському виробництві [1]. Що в свою чергу зумовлює одним з провідних факторів оперування необхідними кадровими та інформаційними ресурсами [2]. В рамках підготовки аграрними університетами високоосвічених фахівців для аграрного сектору економіки велике значення відіграє формування на елітному рівні особистостей - активних лідерів аграрного виробництва здатних працювати за сучасними світовими моделями та оперативно приймати ефективні управлінські рішення, оперуючи значними інформаційними потоками. На ординарному ж рівні основною задачею є здатність фахівців враховувати основні перемінні фактори та забезпечувати технологічний рівень аграрного виробництва в умовах ринку. Чіткої формалізованої різниці між цими рівнями на теперішній час не встановлено, що може зумовлювати певну розмитість межі між ними.

Згідно SMART підходів формування задач підготовки бакалаврів і магістрів за спеціальністю 201 «Агрономія» слід чітко розуміти і застосовувати відповідні формалізовані рівні. По-перше, що робиться конкретно (specific/конкретність); по-друге, як і в яких одиницях це вимірюється (measurable/вимірюваність.); по-третє, за рахунок чого досягається мета (attainable/досяжність); по четверте, чи реалізується рішення та чи відповідає меті (relevant/актуальність); по-п'яте, конкретні строки реалізації (time based /обмеженість в часі) [3]. При цьому край бажано б було щоб ці підходи формалізовано були б і одноформатними для можливості їх узгодження між собою та оптимізації. Тобто, з точки зору оптимізації навчального процесу логічно підходимо до напрямів методологічного забезпечення та вибору оптимального рішення.

Аналіз набору навчальних дисциплін ОП 201 «Агрономія» та їх наповнення на рівні основних аграрних університетів дозволяє говорити, що на теперішній час поки що відсутні формалізовані комутаційні блоки між ними згідно SMART підходів. Якщо в рамках дисциплін лекції є тематично пов'язаними і викладаються за лінійним алгоритмом, то стосовно навчальних дисциплін питання залишається відкритим.